

της Λεύκης Σαραντινού*

Περι... διαβάζοντας

«Το κρυμμένο εργοστάσιο παιχνιδιών»: Μία «αφυπνιστική» καταγγελία για την παιδική εργασία και την ακόρεστη δίψα του δυτικού καπιταλισμού

Κατάλληλο για μεγάλα παιδιά, νέους, ενήλικες και δη για εκπαιδευτικούς

Βησσαρία Ζορμπά-Ραμποπούλου, «Το κρυμμένο εργοστάσιο παιχνιδιών», Πατάκης, Αθήνα 2015

Ένα πολύ ιδιαίτερο ανάγνωσμα αποτελεί το βραβευμένο μυθιστόρημα «Το κρυμμένο εργοστάσιο παιχνιδιών», για μεγάλα παιδιά, νέους, αλλά και ενήλικες, της πολυγραφότατης φιλόλογου και αρχαιολόγου Βησσαρίας Ζορμπά-Ραμποπούλου.

Η υπόθεση εκτυλίσσεται σε ένα εργοστάσιο παιχνιδιών στη μακρινή Κίνα στο οποίο ανθίζει η παιδική εργασία, με έναν αυστηρό επιστάτη που χτυπάει συνεχώς τα παιδιά. Παρακολουθούμε στενά το δράμα και την αγωνία των παιδιών που αναγκάζονται να δουλέψουν και να πειθαρχήσουν σκληρά σε μια τόσο τρυφερή ηλικία. Ταυτόχρονα, σ' ένα παραδιπλανό χωριό, ένας δάσκαλος με όραμα πασχίζει να διδάξει τα παιδιά με ένα σωρό πρωτότυπους τρόπους, και προπάντων με αγάπη, όταν αυτά γυρνούν αποκαμωμένα από την πρωινή εργασία στα χωράφια, όπου βοηθούν τους γονείς τους. Όταν κάποια παιδιά από το εργοστάσιο, απαυδισμένα από τις βάρβαρες συνθήκες εργασίας, αποφασίζουν να το σκάσουν, οι δύο –παράλληλες ως τότε– ιστορίες συναντιούνται.

Οι σκέψεις των ίδιων των παιδιών και οι προσωπικές ιστορίες τους, αυτών και του δασκάλου, και η θέλησή τους να αλλάξουν τον κόσμο προς το καλύτερο θα συγκινήσουν και τον πιο απαιτητικό αναγνώστη, και μέσω των φωνών τους η συγγραφέας επιλέγει να καταγγείλει την παιδική εργασία και την εκμετάλλευση, ένα θέμα με το οποίο η ελληνική βιβλιογραφία έχει ασχοληθεί ελάχιστα.

Η αντίθεση ανάμεσα στα παιχνίδια, και ιδίως στα χριστουγεννιάτικα, που προορίζονται για τα χαρούμενα και ξένοιαστα παιδιά

Η αντίθεση ανάμεσα στα παιχνίδια, και ιδίως στα χριστουγεννιάτικα, που προορίζονται για τα χαρούμενα και ξένοιαστα παιδιά της Δύσης, σε σχέση με τα παιδιά του μυθιστορήματος, που δεν διαθέτουν καθόλου ελεύθερο χρόνο για παιχνίδι, είναι συγκλονιστική και θα κάνει όλους εμάς τους δυτικοθρεμμένους στα πούπουλα αναγνώστες να αναλογιστούμε για άλλη μία φορά τις ανισότητες του Πρώτου και του Τρίτου Κόσμου

της Δύσης, σε σχέση με τα παιδιά του μυθιστορήματος, που δεν διαθέτουν καθόλου ελεύθερο χρόνο για παιχνίδι, είναι συγκλονιστική και θα κάνει όλους εμάς τους δυτικοθρεμμένους στα πούπουλα αναγνώστες να αναλογιστούμε για άλλη μία φορά τις ανισότητες του Πρώτου και του Τρίτου Κόσμου.

Άραγε ο Άν Βασίλης θα δεήσει να επισκεφθεί αυτά τα παραμελημένα και όχι τόσο τυχερά παιδιά, ή θα επικεντρωθεί μόνο στα παιδιά της Δύσης; Έτσι αναρωτιούνται και τα ίδια, αφενός μεν επειδή ο δάσκαλός τους μιλάει για τον Άν Βασίλη και αφετέρου επειδή τα ίδια ήταν «καλά παιδιά» όλον το χρόνο, έχουν λοιπόν κάθε λόγο να πιστεύουν ότι ο Άν Βασίλης θα

έρθει και σε αυτά.

Πραγματικά, το βιβλίο πραγματεύεται το ασυνήθιστο αυτό θέμα με έναν πρωτότυπο τρόπο για τα δεδομένα της ελληνικής βιβλιογραφίας. Πέρα από το θέμα της παιδικής εργασίας, ως εκπαιδευτικός και η ίδια, προβληματίστηκε από τις επίπονες προσπάθειες του ήρωα δασκάλου –ο οποίος ως ήρωας δημιουργήθηκε από την επίσης εκπαιδευτικό Βησσαρία– να κάνει το μάθημά του όσο πιο ελκυστικό για τα παιδιά γίνεται και, ει δυνατόν, έτσι ώστε να μην μοιάζει αυτό με μάθημα, αλλά με παιχνίδι, με απώτερο σκοπό να αγαπήσουν τα παιδιά τη γνώση και τη μάθηση.

Το βιβλίο αυτό λοιπόν, εκτός από τους νέους, απευθύνεται και σε εκπαιδευτικούς, οι οποίοι δεν παύουν να αναρωτιούνται αν είναι επαρκείς και κατατοπισμένοι σε αυτό το τόσο ενδιαφέρον, αφού έχει να κάνει με παιδιά, επάγγελμα και να εφευρίσκουν τρόπους να κεντρίζουν το ενδιαφέρον των παιδιών κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας.

Αναμφισβήτητο λοιπόν, πρόκειται για ένα αναγνωστικό πόνημα που θα μας βάλει σε σκέψεις και θα μας κάνει να αναρωτηθούμε τόσο για την επάρκειά μας ως εκπαιδευτικοί –αν ανήκουμε σε αυτήν την επαγγελματική ομάδα–, για τη μοίρα πολλών παιδιών ανά την υφήλιο, τα οποία δεν απολαμβάνουν τα αυτονόητα δικαιώματά τους σε πολλά μέρη του κόσμου, την εκμετάλλευση, την απληστία και την ακόρεστη δίψα για κέρδος που χαρακτηρίζουν τον σύγχρονο κόσμο, αλλά και την αγάπη και τη συντροφικότητα στις ανθρώπινες σχέσεις.

*Η Λεύκη Σαραντινού είναι φιλόλογος, ιστορικός και συγγραφέας.